

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	42830
Nom	Protocols d'actuació coordinada de serveis socials i sanitat
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	2.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2130 - M.U. en Dret i Violència de Gènere	Facultat de Dret	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2130 - M.U. en Dret i Violència de Gènere	3 - Protocols d'actuació contra la violència de gènere	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
GARCIA TESTAL, ELENA	76 - Dret del Treball i de la Seguretat Social

RESUM

Amb aquesta assignatura es pretén proporcionar el coneixement i la comprensió dels protocols, acompanyament i seguiment als Serveis Socials generals i específics per a les dones que pateixen violència de gènere.

Els objectius que es pretenen són els següents:

1. Conèixer els protocols d'actuació en Serveis Socials i ser capaç de detectar i valorar possibles situacions de violència contra les dones. Analitzar les situacions personals i familiars de les dones i proporcionar una resposta social no revictimitzadora. Conèixer els diferents tipus de recursos socials específics i generals dels Serveis Socials amb la finalitat d'assegurar a les dones la informació, l'assessorament i la derivació als que tinguin dret.
2. Conèixer les mesures que facilita la LO 1/2004 a les funcionàries víctimes de violència de gènere.
3. Conèixer els drets que la LO 1/2004 atorga a la treballadora víctima de violència de gènere en la seva relació laboral.
4. Conèixer la metodologia de la valoració metge forense de la violència de gènere.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

REQUISITS D'ADMISSIÓ

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENENTATGE (RD 822/2021)

2130 - M.U. en Dret i Violència de Gènere

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Conèixer i comprendre els problemes jurídics nous de la nostra societat de forma sistemàtica, amb actitud crítica, transdisciplinària, amb la perspectiva nacional i internacional, amb la degut anàlisi dels seus orígens i les seues conseqüències.
- Localitzar i analitzar els problemes jurídics sobre la base del respecte als drets i principis fonamentals propis d'un Estat Democràtic i de Dret, on no cap discriminació per raó de l'origen, procedència social ni per raó del sexe.
- Aplicar i integrar els coneixements transdisciplinàries adquirits amb actitud crítica i des de la perspectiva de gènere, com a ferramentes per a generar Justícia, Igualtat i Seguretat en qualsevol Estat.
- Manejar les tècniques i ferramentes especialitzades per a obtenció d'informació i saber utilitzar els instruments jurídics avançats, habilitats i mètodes d'investigació, des de la seua perspectiva teòrica i pràctica, amb aplicació a l'àmbit d'estudi que es tracte.

- Obtindre els coneixements i habilitats bàsiques per a l'argumentació jurídica, per a la seua comunicació en fòrums especialitzats i generalistes, de forma oral i/o escrita, i fer-ho de forma clara, precisa i convincent.
- Tindre la capacitat de dissenyar processos d'investigació en un determinat àmbit temàtic dins dels estàndards de qualitat i integritat acadèmica.
- Desenvolupar nous mètodes d'aprenentatge, presencials i no presencials, exercitant l'autonomia personal, el control de la busca i interpretació de les fonts d'informació.
- Saber treballar en equips multidisciplinaris reproduint casos i contextos reals.
- Participar en debats i discussions, liderar-ho, coordinar-los i resumir-los i saber extraure les conclusions més rellevants.
- Utilitzar les tècniques d'exposició de coneixement més rellevants.
- Identificar, valorar i integrar en la presa de decisions aquells problemes jurídics que es plantegen des de les perspectiva multidisciplinàries i amb l'enfocament de la Igualtat i Gènere i requereixen un major nivell d'investigació jurídica i afrontar-los de manera flexible i plural.
- Utilitzar de forma rigorosa i segura, tant individualment com en grup, des d'una perspectiva multidisciplinària, els coneixements avançats adquirits i aplicables a problemes jurídics de contingut plural en la nostra complexa societat actual.
- Integrar els coneixements jurídics, sociològics, educatius adquirits, sabent entendre i explicar la unitària naturalesa d'estos problemes i de les seues solucions en l'àmbit del gènere.
- Desenvolupar la capacitat per a treballar en equip, amb les funcions de lideratge pròpies i amb les habilitats d'argumentació i estructuració del debat en grup a fi a aconseguir el correcte i fluid funcionament del grup humà assignat.
- Analitzar de forma autònoma, creativa i crítica, amb arguments jurídics sòlids i elaborats, la matèria seleccionada per a la investigació i els seus matisos transversals.
- Ser capaç de realitzar un estudi d'investigació multidisciplinària des de la perspectiva de gènere metodològicament adequat i competitiu per a ser publicat en revistes científiques indexades.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

En la present matèria s'aborden les qüestions més importants que en el moment actual es troben presents en qualsevol model de protecció de la dona sotmesa a abusos de poder, especialment enfocat a la tutela judicial enfront d'ells ia l'eradicació del delictes. Per a això es partirà de l'experiència espanyola amb explicació del complex entramat social, policial i judicial destinat a aquesta finalitat.

Es tracta de reflexionar de manera crítica sobre les qüestions jurídiques més delicades que comporta aquest sistema que els aporte coneixement i interès a l'hora de seleccionar el tema que finalment hauran de desenvolupar i on aplicar les eines metodològiques dels mòdul precedents.

En aquest apartat podran contrastar els seus sistemes nacionals amb una experiència real, avantguardista i dotada d'enormes matisos pràctics, desenvolupant un coneixement global i multidisciplinari del problema concret objecte d'estudi. Així, el/la alumne/a tindrà els coneixements necessaris per a abordar dissenys d'aquest tipus de tutela complexa i coordinada sobre les bases de la Igualtat, Justícia i Seguretat. Igualment, a partir d'aquest moment disposarà d'una pluralitat de temes d'interès -cosa que resulta fonamental si pensem que estem davant d'uns estudis l'objectiu últim és la iniciació i consolidació en l'activitat investigadora i la futura obtenció del títol de doctor- que li permetin fixar els àmbits temàtics sobre els quals va a treballar en el futur.

S'inclou un conjunt de mòduls de naturalesa substantiva i processal de caràcter presencial. Al costat dels mòduls de naturalesa penal, on s'estudiaran tots els tipus penals delictius possibles, s'impartiran els mòduls explicatius dels Protocols d'actuació Policial, del Centre Dona 24 hores o similars, serveis socio-sanitaris, de l'Institut de Medicina Legal, Jutjats, Torn d'Ofici, etc.

Amb aquesta formació l'alumnat ha d'obtenir un conjunt de coneixements necessaris tant per a poder moure en un context nacional, principalment, i internacional - com a sistema pioner en garanties cap a la dona abusada i violentada en els seus drets -, sobre les bases de la justícia, seguretat i l'ètica professional, com per poder comptar amb un ampli ventall de temes actuals, vinculats a l'àmbit de l'activitat de jutjats, que li permetin fixar els àmbits temàtics sobre els quals va a treballar en el seu treball investigador.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Protocols d'actuació en violència de gènere des dels Serveis Socials

1. Objectius 2. Actuacions 3. Els Serveis Socials per a les dones que pateixen violència de gènere. Els Serveis Socials Específics: els Serveis Socials Generals; els Centres Dona 24 hores; dels centres de protecció.

2. Valoració forense de la violència de gènere

1. Concepte metge forense de maltractaments. Tipus. 2. Violència de gènere i salut: impacte en la salut. 3. Tractament de la violència de gènere en els serveis d'urgències 4. Simulació i dissimulació de la violència domèstica 5. Valoració del risc de noves agressions juny. Els informes de les unitats de Valoració Forense

3. La protecció social de les funcionàries que pateixen violència de gènere.

I.- La significació de la protecció de les funcionàries víctimes de violència de gènere. II. Nous drets i situacions administratives III. L'excedència per raó de violència sobre la dona funcionària. 1. Introducció. 2. L'excedència com a situació administrativa. 3. Règim jurídic. 4. El problema de les funcionàries interines. IV. Flexibilitat en el compliment de la jornada laboral. Absències i el deure del compliment de la jornada laboral. Dret a la reorganització del treball. V.- La mobilitat de la funcionària per raons de violència de gènere. VI. La situació d'estos drets a la Comunitat Valenciana.

4. La relació laboral de la víctima de violència de gènere

1. Violència, gènere i treball: la Llei orgànica 1/2004 drets laborals i de protecció social: protecció del treball, protecció de l'ocupació, protecció de la desocupació.
2. Violència de gènere en el treball: la Llei orgànica 3/2007, 22 de març, per a la igualtat efectiva entre dones i homes. Manifestacions: assetjament sexual i assetjament per raó de sexe en el treball. Prevenció i eliminació de la violència. La Directiva (UE) 2024/1385
3. El Conveni 190 OIT i l'adopció de mesures preventives, sancionadores i reparadores.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	13,00	100
Pràctiques en aula	4,00	100
Tutories reglades	3,00	100
TOTAL	20,00	

METODOLOGIA DOCENT

MD1 Lectura i comprensió de materials lliurats amb caràcter previ destinats a anivellar els coneixements.

MD2 Sessions virtuals de reflexió (amb participació del professorat i estudiants).

MD3 Tasques formatives d'ensenyament-aprenentatge destinades a discutir sobre problemes jurídics concrets.

MD7 Preparació del treball / proves proposat pel professorat.

MD6 Preparació i assistència a tutories individuals i col·lectives.

AVALUACIÓ

L'avaluació consistirà en únic examen, que integrarà tots els continguts de l'assignatura, amb formulació tipus test, i un total de 20 preguntes, que es realitzarà a través de l'aula virtual durant un temps limitat.

La qualificació final serà numèrica, de 0 a 10 punts, articulant les notes obtingudes de la següent manera:

0-4.9 punts: SUSPENS (SS)

5.0-6.9 punts: APROVAT (AP)

7.0-8.9 punts: NOTABLE (NT)

9.0-10 punts: EXCEL·LENT (SB)

REFERÈNCIES

Bàsiques

- ALEMÁN BRANCHO, Carmen (2020). "Igualdad de género y servicios sociales para la mujer", Revista General de Derecho Administrativo, nº 5.
- BELANDO GARÍN, Beatriz (2005). "Función pública y realidad social. La nueva adaptación del régimen jurídico de los funcionarios públicos realizada por la ley integral contra la violencia de género", en La nueva Ley contra la violencia de género (LO 1/2004), Javier Boix/Elena Martínez García, Iustel.
- BELANDO GARIN, Beatriz (2012), La evolución de los derechos de las funcionarias ante la violencia de género. El ejemplo valenciano, en La prevención y erradicación de la violencia de género. Un estudio multidisciplinar y forense, Aranzadi (Thomson Reuters), pp. 267-285.
- BELANDO GARÍN, Beatriz (2013). "El incierto futuro de los derechos sociales de las mujeres maltratadas", en Crisis económica y crisis del Estado de bienestar. El papel del Derecho Administrativo, Madrid, pp. 325 y ss.
- BELANDO GARIN Beatriz (2016). La protección social frente a la violencia de género en la Unión Europea. La Orden Europea de Protección, en La orden de protección europea. La protección de víctimas de violencia de género y cooperación judicial penal en Europa, Tirant Lo Blanch: Valencia.
- FERNÁNDEZ ARTIACH, Pilar & GARCÍA TESTAL, Elena (2023). Prevención de riesgos, violencia y acoso en el trabajo doméstico, a la luz de los Convenios 189 y 190 de la OIT. Lex Social: Revista De Derechos Sociales, 13(2), 121.
- GARCÍA TESTAL, Elena (2014). Derechos de las trabajadoras víctimas de la Violencia de género; Tirant lo Blanch: Valencia.
- GARCÍA TESTAL, Elena (2021). Empleo y desempleo de las víctimas de violencia de género: garantías y facilidades de acceso y mantenimiento del empleo en España. LABOS Revista De Derecho Del Trabajo Y Protección Social, 2(2), 58-81.
- GARCÍA TESTAL, Elena (2014). Derechos de las trabajadoras víctimas de la Violencia de género; Tirant lo Blanch: Valencia.
- GARCÍA TESTAL, Elena (2021). Empleo y desempleo de las víctimas de violencia de género: garantías y facilidades de acceso y mantenimiento del empleo en España. LABOS Revista De Derecho Del Trabajo Y Protección Social, 2(2), 58-81.
- JABBAZ CHURBA, Marcela & DÍAZ MARTÍNEZ, Capitolina (2020). Menores en Disputa. Custodia, Visitas y Patria Potestad en la Comunidad Valenciana. Tirant lo Blanch: Valencia.
- LÓPEZ PRECIOSO, MAGDALENA (2005). "Protección integral contra la violencia de género. Reflexiones desde el Trabajo Social" en BOIX REIG, Javier y MARTINEZ GARCIA, Elena. La Nueva Ley contra la violencia de género. Iustel.
- MARTINEZ GARCIA, Elena (2011), (Dir.). Prevención y Erradicación de la Violencia de Género. Un estudio forense y multidisciplinar, Aranzadi.
- REYES CANO, Paula (2018). El Convenio de Estambul como marco de derecho antisubordiscriminatorio. Dickinson, pp. 205-246.

- RODA RODA, Dionisio (2014). El interés superior del menor, Aranzadi.

Complementàries

- ANDRÉS-PUEYO, Antonio/ECHEBURÚA, Enrique (2010). Valoración del riesgo de violencia: instrumentos disponibles e indicaciones de aplicación, *Psicothema*, Vol. 22, no 3, págs. 403-409.
- ARCE, Ramón/FARIÑA, Francisca (2009). Evaluación psicológico forense de la credibilidad y daño psíquico en casos de violencia de género mediante el Sistema de Evaluación Global. en *Violencia de género. Tratado psicológico y legal*. Madrid: Biblioteca Nueva.
- ARCE, Ramón/FARIÑA, Francisca (2005). Peritación Psicológica de la Credibilidad del Testimonio, la Huella Psíquica y la Simulación: El Sistema de Evaluación Global (SEG), *Papeles del Psicólogo*, Vol. 26, págs. 5977.
- BARBERIA MARCALAIN, Eneko (2011). Protocolo médico-forense de valoración urgente del riesgo de violencia de género del Ministerio de Justicia, IV Congreso del Observatorio contra la Violencia Doméstica y de Género, Madrid.
- COBO PLANA, Juan Antonio (2005). Guía y Manual de Valoración Integral de la Violencia de Género y Doméstica. *Boletín Informativo*. Madrid: Boletín de Información del Ministerio de Justicia.
- ECHEBURÚA ODRIOZOLA, Enrique/MUÑOZ, José Manuel/LOINAZ, Ismael (2011). Evaluación psicológica forense frente a evaluación clínica: propuestas y retos de futuro, *International journal of clinical and health psychology*, no. 1.
- LORENTE ACOSTA, Miguel (2010). Medicina Legal y Forense y Violencia de Género, *Rev. Espág. Med. Legal*; 36 (3): págs. 91-92.
- MINISTERIO DE JUSTICIA (2011). Protocolo Médico Forense de Valoración Urgente del Riesgo de Violencia de Género. Ed. Secretaría Técnica. Ministerio de Justicia.
- PROTOCOLO DE ACTUACIÓN PARA MUJERES VICTIMAS DE VIOLENCIA DE GÉNERO, Conselleria de Bienestar Social. Generalitat Valenciana. <https://www.san.gva.es/es/web/unidad-de-igualdad/violencia-de-genero>